

Datum
2020-05-14
Vår referens
Magnus Persson
Planeringssekreterare
Magnus.Persson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Kartläggning av hemlösheten och insatser för hemlösa 2019 STK-2020-621

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden har till kommunstyrelsen skickat *Kartläggning av hemlöshet och insatser för hemlösa 2019* för kännedom.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen lägger *Kartläggning av hemlöshet och insatser för hemlösa 2019* till handlingarna.

Beslutsunderlag

- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 200326 § 75 med Särskilt yttrande (M+C), (V), (MP) och (SD)
- Kartläggning av hemlöshet och insatser för hemlösa 2019
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 200525 Kartläggning av hemlösheten och insatser för hemlösa 2019

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-05-25
Kommunstyrelsen 2020-06-03

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Ärendet

Arbetsmarknads- och socialnämnden har till kommunstyrelsen skickat *Kartläggning av hemlöshet och insatser för hemlösa 2019* för kännedom.

Kartläggning av hemlöshet

Malmö stad har genomfört en årlig kartläggning av hemlösheten sedan 1996. 2019 års kartläggning genomfördes den 1 oktober och ger en ögonblicksbild av de som var hemlösa detta datum. Kartläggningen använder, efter beslut i kommunfullmäktige december 2004, Socialstyrelsens definition av hemlösa från 1999. Detta trots att Socialstyrelsen själva breddade definitionen 2005. Valet att fortsätta använda den gamla definitionen motiveras av att det skapar kontinuitet och jämförbarhet med tidigare undersökningar. Skillnaden mellan de två definitionerna är att Socialstyrelsens definition från 2005 även definierar personer i ”långsiktiga

boendelösningar” som hemlösa. För Malmö stad motsvarar detta människor i kommunens genomgångs- och övergångslägenheter. Skillnaden mellan de två definitionerna motsvarade 2019 ungefär 1 500 vuxna och 1400 barn i Malmö.

Den årliga hemlöshetskartläggningen i oktober 2019 visar att hemlösheten minskar för första gången sedan 2013. Enligt kartläggningen befann sig 1 355 vuxna i hemlöshet, en minskning med 31 procent jämfört med 2018. Av de 1 355 hemlösa vuxna personerna 2019 var 38 procent kvinnor och 62 procent män. Antalet barn uppgick till 692, en minskning med 49 procent. Minskningen omfattar personer i strukturell hemlöshet, medan antalet personer i social hemlöshet ligger på samma nivå som föregående år.

Under 2019 har antalet hemlösa hushåll minskat med 362 eller 23 procent 2019 jämfört med 2018. Hushållstypen ensamstående utan barn inrymmer den största gruppen hemlösa med 917 personer. Vid årets kartläggning hade 582 personer, 43 procent, annat medborgarskap än svenskt medan 770 personer, 57 procent, hade svenskt medborgarskap. Antalet hemlösa med medborgarskap i ett annat land, som har varit i Sverige kortare tid än tre år, har minskat betydligt jämfört med föregående år. 62 procent av de hemlösa har angett försörjningsstöd som huvudsaklig inkomstkälla. Även andra former av ersättning från Försäkringskassan (undantaget pension) är vanliga.

Antalet barn i hemlösa hushåll uppgick 2019 till 1 347 personer. Det är en minskning med 655 barn eller 49 procent sedan förra året. I genomsnitt har de hemlösa barnfamiljerna 2,5 hemmavarande barn, inklusive hemmaboende unga vuxna barn som är myndiga. Det vanligaste bland de hemlösa familjerna är att de har ett barn. 70 procent av de hemlösa barnfamiljerna har färre än fyra barn och resterande 30 procent har fem eller fler barn. Kartläggningen visar att det är svårt att hitta lägenheter för de stora barnfamiljerna. Av de 374 övergångslägenheter som varit tillgängliga för hemlösa hushåll under år 2018 har endast två kunnat användas till familjer som består av sju personer (föräldrar och barn).

Den vanligaste boendeformen för hemlösa personer är dygnslägenheter med stöd eller gemensamhetsboende med stöd. Många bor också i dygnslägenhet utan stöd. Sammantaget bodde 849 av de 1 355 vuxna hemlösa i sådana boende. 240 personer har ett ambulerande boende. Dessa har antingen en social problematik i form av missbruk, psykisk ohälsa, samsjuklighet, eller problem med att de saknar bostad och ekonomiska förutsättningar för att ta sig in på den reguljära bostadsmarknaden. Antalet uteliggare är 24 personer, fyra fler än 2018.

Social och strukturell hemlöshet

I kartläggningen görs en åtskillnad mellan social och strukturell hemlöshet. Social hemlöshet utgörs av individer med en känd problematik i form av missbruk och psykisk ohälsa. Övriga hemlösa betraktas som strukturellt hemlösa. Den strukturellt betingade hemlösheten utgör cirka 55 procent av de vuxnas hemlöshet, vilket motsvarar 727 personer. Bland barn är siffran ännu högre: 671 av de hemlösa barnen, 97 %, tillhörde hushåll i strukturell hemlöshet. Strukturellt hemlösa saknar i princip bara förankring på bostadsmarknaden eller möjlighet att betala en lägenhet och har i övrigt inga problem med att behålla ett boende. Den strukturella hemlösheten bland vuxna har minskat från 1 337 till 727 personer, medan antalet personer i social hemlöshet ligger på samma nivå jämfört med föregående år.

Arbetsmarknad och socialförvaltningen bedömer att minskningen i den strukturella hemlösheten under det senaste året har flera orsaker: *Hemöshetsatsningen* med bland annat bostadsrådgivning

och fler socialsekreterare som kan ge stöd och hjälp, fler lägenheter att hyra ut med andrahandskontrakt till hemlösa hushåll, minskat mottagande av nyanlända till Malmö, samt fler barnfamiljer som har uppnått kötid och kunnat få lägenhet via Boplats Syd. Förvaltningen har också infört en ny vägledning och ett nytt arbetssätt enligt rättspraxis. Förändringen i arbetssätt innebär att hushåll som inte har rätt till bistånd får nödboende max en vecka och att socialsekreterare träffar hushållen en gång i veckan. Det gäller framför allt barnfamiljer som nästan uteslutande befinner sig i strukturell hemlöshet. Möjligheten att få bistånd till långsiktiga boendelösningar, lägenheter med kommunala andrahandskontrakt, finns inte längre för denna grupp. Det är osäkert hur detta kommer påverka hemlösheten på sikt.

Insatser för hemlösa

I kartläggningen redogörs för Malmö stads olika insatser för hemlösa. En stor del av dessa bedrivs av arbetsmarknads- och socialförvaltningen, ofta i samarbete med andra förvaltningar eller organisationer. Även fastighets- och gatukontoret är djupt involverade i insatser för hemlösa, främst genom lägenhetsenheten. Enheten ansvarar för att anskaffa lägenheter för kommunens andrahandsuthyrning, kontraktsskrivning, hyresjuridik och hyresdebitering i förhållande till andrahands-hyresgästen.

Utvecklingsarbete 2019

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen har arbetat med flera olika utvecklingsarbeten under 2019. Bland annat har förvaltningen fortsatt arbetet med *Hemlösbetsatsningen* under 2019. Satsningen har ökat antalet socialsekreterare för utredning av ansökningar och uppföljning av boende bestånd. I satsningen har också en bokningscentral inrättats och arbetet med bostadsrådgivning för alla Malmöbor har påbörjats. Utöver detta har ett nytt vägledningsdokument för bistånd till boende tagits fram och implementerats. Utöver detta har förvaltningen arbetat med att göra alla boendeplatser inom de olika avdelningarna till Malmöplatser, samt prioriterat arbetet med att ställa om och anpassa förvaltningens boende för att använda dessa på ett flexibelt sätt. Förvaltningen har också utvecklat en ny organisation för ASF:s verksamheter och boenderesurser.

Stadskontorets bedömning

Arbetsmarknads- och socialnämnden genomför varje år en kartläggning av hemlösheten. Kartläggningen används som ett planeringsunderlag och är tillsammans med redovisningen av förvaltningens insatser för hem- och bostadslösa, ett uppföljningsinstrument för hemlöshetsarbetet. Kartläggningen omfattar enbart situationen i Malmö, det vill säga enbart de personer som är kända av socialtjänsten och hemlöshet definieras enligt Socialstyrelsens definition från 1999. Fördelen med att definiera hemlöshet på samma sätt under en längre tid är att trender för hur hemlösheten utvecklas kan följas under en längre tid. Nackdelarna är att inga jämförelser kan göras med liknande kommuner i Sverige. Om arbetsmarknads- och socialnämnden använt Socialstyrelsens nuvarande definition skulle ytterligare drygt 1 200 hushåll, varav cirka 500 har hemmavarande barn, redovisas som hemlösa.

Sammanfattningsvis bedömer stadskontoret att arbetsmarknads- och socialnämndens kartläggning på ett bra sätt visar hur situationen i Malmö ser ut när det gäller socialtjänstens medverkan i hemlöshetsarbetet och de insatser som görs för de brukare som har rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör
Eva Marie Tancred Utvecklingssekreterare
Andreas Norbrant Stadsdirektör